

Gamvik, Tana, Båtsfjord og Berlevåg kommune

Kirkenes, 09.09.2024

Dette brevet sendes på vegne av 4H Finnmark, Birdlife Finnmark, Naturvernforbundet Finnmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Finnmark og Miraculix, Sør-Varanger Sopp- og Nyttevekstforening.

Innspill til interkommunal kystsoneplan, saksnr. 2021/3590

Innspill i forbindelse med kystsoneplan for Gamvik, Tana, Båtsfjord og Berlevåg kommune

Forum for natur og friluftsliv i Finnmark (FNF) er et samarbeidsnettverk bestående av natur- og friluftslivsorganisasjoner. Til sammen representerer vi betydelige allmenne interesser innen naturvern, landskap og friluftsliv. Det er over 5500 medlemmer i FNF-F sine tilsluttede organisasjoner, FNF-F er en sterk representant av det lokale demokratiet med en felles interesse for natur.

Området rundt Tanafjorden er unik ved å være det siste store fjordlandskap i landet med tilnærmet sammenhengende inngrepsfri natur, fra indre fjord til åpent hav, både på land og i sjø¹². Dette er alene å anse som et kjerneargument for å verne området. Området har også særegne og svært verdifulle naturegenskaper som det største uberørte elvedeltaet i Norge³. Det er til sammen 12 naturreservater i, eller i direkte nærheten til planområdet⁴. Det finnes 81 registrert ulike arealer med viktig til svært viktig marine naturtyper (hvorav de fleste er internasjonalt listet) innenfor planområdet⁵. Hele ytre del av planområdet er registrert som viktig gyteområde for nøkkelarter av fisk, mens hele indre del er registrert som viktig oppvekstområde for fiskelarver⁶. Indre del av planområdet har registrert stor samling av truede sjøfuglarter, mens ytre del karakteriseres med

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-realplanlegging/naturkartlegging/Inngrepsfrie-naturomrader/>

²

<https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87d862c458774397a8466b148e3dd147>
(se kart over akvakultur lokaliteter)

³ Martinussen A., Sundfør M.W.. 2015. Forvaltningsplan for Tanamunningen naturreservat. Rapport fra Fylkesmann i Finnmark nr. 2015:1.

⁴

<https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87d862c458774397a8466b148e3dd147>

⁵ <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=131&favorites=false> (Naturtyper eter DN håndbok 19)

⁶ <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=131&favorites=false> (Naturtyper eter DN håndbok 19)

svært stor samling av truede sjøfuglarter⁷. Hele planområdet er også karakterisert med stor samling av truede sjøpattedyr⁸. I tillegg har området avrenning fra 20 registrerte anadromvassdrag⁹, hvorav 3 nasjonale laksevassdrag¹⁰.

Kartet fra fiskeri direktoratet (hentet 29.08.2023) viser akvakultur lokaliteter i landet (utvilsomt det største arealinngrep i sjøområdene). Store deler av planområdet skiller seg vesentlig ut fra resten av landet, for å være det siste areal uten denne type påvirkning.

Vårt klare innspill er å beskytte dette unike området mot fremtidige inngrep til all evig tid, gjennom etablering av et marint verneområde som omfavner hele, eller i det minste, de mest bevarte delene av planområdet. Kystsonen vil være en riktig anledning for å sette overordne rammer for å lede til en endelig forskrift for verneområdet, i dialog med kommunene, øvrige myndigheter og lokale interesser. Restriksjoner i området vil være et solid bidrag til den bindende FNs Havtraktat signert av Norge med 100 andre medlemsland 05. mars 2023, som forplikter Norge til vern av 30% av sine havområder innen 2030¹¹.

Vårt overordnet mål er å beskytte området mot tyngre industrielle inngrep, forurensning og annen skadelig aktivitet, uten at det skal være til hinder for lokale tradisjonelle næringer og aktiviteter, som fiskeri, sjølaksefiske, jakt, fritidsfiske, osv., med betingelse at disse praktiseres innenfor bærekraftige rammer for marin- og anadrom arter.

Området for restriksjoner bør omfavne planområdet i sin helhet, samt inkludere nordlige deler av Vardø kommune, fra Segloddan til Kistmolla (dvs. utenfor eksisterende naturreservater på land). Eventuelt kan mindre områder der eksisterende aktiviteter som allerede har redusert naturverdiene falle utenfor. Det vil si havneområdene ved Mehamn, Gamvik, Berlevåg og Båtsfjord. Et minimums alternativ bør omfavne det opprinnelig foreslåtte marinverneområdet fra rådgivende utvalg for

---

⁷ <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=131&favorites=false> (Naturtyper eter DN håndbok 19)

⁸ <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=131&favorites=false> (Naturtyper eter DN håndbok 19)

⁹ <https://laksekart.statsforvalteren.no>

¹⁰ <https://laksekart.statsforvalteren.no>

¹¹ <https://fn.no/nyheter/hvorfor-fn-avtalen-som-skal-beskytte-aapent-hav-er-historisk>

marin verneplan (2004)¹², dvs. Tanafjord i sin helhet (inkl. sidefjordene) til Omgang lykt til Skarvenes lykt, samt fra disse to punktene til området utenfor 4 nautiske mil avgrenset av dybdekoten på 300 meter.

For å sikre bærekraft i området, anser vi følgende reguleringer som grunnleggende:

1. Forby nyetablering av tyngre industrielle inngrep, som oppdrett av marine arter, gruvedrift, sjødeponi- mudring, industri kai, osv. både inni eller på land ved verneområdet. Angående de to nyetablerte lakseoppdrettsanleggene i Syltefjord, bør det være en prioritet å få disse omplassert, eller fjernet mot kompensasjon. Eller fjernes etter konsesjonstiden er utløpt.
2. Forby tyngre fiskeri-aktivitet, som bunntåling etter fisk eller reke, samt snurrevad. I det minste i det mindre foreslåtte området fra rådgivende utvalg for marin verneplan¹³. En kontinuerlig overvåking av marine ressurser ville kunne sørge for et bærekraftig tradisjonelt fiske. Eventuelt mindre nøkkelområder med total fredning for fiske, for å sikre en økt rekruttering utenfor. Et slikt tiltak må være betinget en lokal forankring fra fiskerimiljøene.
3. Begrense biomassen av svartlistet kongekrabbe innenfor verneområdet. Det bør utarbeides en løsning som ikke fører til vesentlig tap for lokale fiskere. F.eks. kan et økt fiskepress for å redusere mengden av kongekrabbe, kompenseres ved å begrense tilgangen til fiskere bosatt i kommunene som ligger i deler av verneområdet.
4. Landområdet rundt det foreslåtte marine verneområdet må angis en buffersone mot inngrep som påvirker verneverdiene.
5. Verneplan må sørge for å unngå økt turisme, eventuelt gjennom restriksjoner i særdeles sårbare deler av området.

Vårt innspill er ment som et utgangspunkt for utarbeidelse av en verneforskrift for planområdet, der detaljregulering vil finne sted, med mulighet for ytterligere medvirkning. Vi anser det som grunnleggende at en slik prosess sørger for en bred lokal forankring i detaljregulering av verneområdet. Representanter for natur og friluftsliv, kystfiskere, sjølaksefiskere, elveforpaktere, samiske interesser, mfl. må samles i konsultasjon med myndigheter for utarbeidelse av en endelig verneforskrift.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen
Koordinator
FNF Finnmark

Pierre Fagard
Styremedlem NNVF-F

---

¹² Rådgivende utvalg for marin verneplan. 2004. Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Endelig tilråding med forslag til referanseområdet. Miljødirektoratet. 39 s.

¹³ Rådgivende utvalg for marin verneplan. 2004. Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Endelig tilråding med forslag til referanseområdet. Miljødirektoratet. 39 s.